

Handläggare:
Pia Sundqvist
08 508 18 161

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2016-02-04

Bostäder för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning

Rapport från Stadsrevisionen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden lägger Stadsrevisionens rapport Bostäder för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning (nr 6, 2015) till handlingarna.

Kerstin Sandström
stadsdelsdirektör

Per-Ove Mattsson
avdelningschef

Päivi Kabran
avdelningschef

Sammanfattning

Stadsrevisionen har granskat om staden har en fungerande samverkan för planering och byggande av bostäder med särskild service. Granskningen visar att samverkan inte är tillräcklig, vilket leder till att brukare inte får bostad inom rimlig tid. Med tanke på att detta har pågått under flera år anser Stadsrevisionen att systemet för planering och byggande bör omprövas.

Farsta omfattas inte av granskningen, men förvaltningen anser att vi har tillräckliga rutiner för kartläggning och bedömning av framtida behov och att brukaruppgifter i Paraplysystemet hålls aktuella. Det centrala och kostnadsdrivande problemet är bristen på bostäder. Nämnden tar också regelbundet upp behovet av fler bostäder med ansvariga instanser, nu senast i remissvar om detaljplanerna för fastigheten Perstorp 1 i Farsta respektive kvarteret Kavringen 1 i Hökarängen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen beställare – äldreomsorg, funktionsnedsättning, individ och familj inklusive socialpsykiatri och avdelningen egen regi – äldreomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri.

Bakgrund

Stadsrevisionen har granskat om staden har en samverkan för planering och byggande av bostäder med särskild service som säkerställer att uppskattade behov kan tillgodoses. Granskningen omfattar kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna Bromma, Hässelby-Vällingby, Norrmalm och Skarpnäck samt socialnämnden, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, fastighetsnämnden och det kommunala fastighetsbolaget Micasa.

Alla granskade instanser utom fastighetsnämnden har fått rapporten för yttrande. Övriga stadsdelsnämnder och fastighetsnämnden har fått den för kännedom.

Rapporten i sammanfattning

De senaste åren har Stockholms stads budgetar fastställt att utbyggnadstakten av bostäder för personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar ska öka. Byggande av sådana bostäder är ett stadsgemensamt ansvar och stadsdelsnämnderna ska säkerställa att målet klaras. Arbetet ska ske i samverkan med stadens bostadsbolag, stadsbyggnadsnämnden och fastighetsnämnden.

Eftersom byggandet av dessa bostäder har ett komplext regelverk och ansvaret fördelas på många nämnder är det viktigt att ha en samordnad process. Den sammanfattande bedömningen är att den samverkan som finns inte är tillräckligt formaliserad och att den centrala styrningen saknas. Den beslutande instansen inom den stadsövergripande så kallade genomförandegruppen har ingen aktiv verksamhet och den beredande instansen inom gruppen uppfattar bland annat därför sin roll som otydlig. Sammantaget medför bristerna att staden inte säkerställer att uppskattade behov tillgodoses.

Revisorerna bedömer att stadsdelsnämndernas rutiner avseende kartläggning och planering av framtida behov behöver systematiseras och dokumenteras. Det är viktigt att uppgifterna

om brukarna i Paraplysystemet är aktuella för att kunna göra rätt prioriteringar avseende vem som är i störst behov av en bostad.

Granskningen visar också att det inte har byggts tillräckligt med omsorgsbostäder de senaste åren. Stadens bristande samverkan och planering leder till att en del brukare inte får den bostad de har rätt till inom rimliga tidsramar. Detta leder i sin tur i vissa fall till att domstolarna utdömer viten till staden när gynnande beslut om bostad inte kan verkställas inom skälig tid.

Bristen på omsorgsbostäder leder även till högre kostnader när placering sker hos utförare som inte är anslutna enligt lagen om valfrihet, LOV.

Utifrån sina iakttagelser och bedömningar lämnar Stadsrevisionen följande rekommendationer.

Kommunstyrelsen rekommenderas att

- se till att genomförandegruppen återupptar sin roll som beslutande och styrande
- se till att alla berörda nämnder har en gemensam behovsbild på kort och lite längre sikt
- samordna planering för boenden för personer med resurskrävande diagnoser.

Stadsdelsnämnderna rekommenderas att

- strukturera sin kartläggning av framtida behov
- se till att informationen i Paraplysystemet är aktuell
- säkerställa att planering av nya omsorgsbostäder sker i ett tidigt skede och att det byggs tillräckligt för att tillgodose behoven.

Stadsbyggnadsnämnden rekommenderas att

- införa rutiner som säkerställer att information om planering för bostäder med särskild service framgår i dokumentation för program, start-PM och detaljplaner.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Farsta omfattas inte av granskningen, men förvaltningen bedömer att vi har tillräckliga rutiner för kartläggning och bedömning av framtida behov, och även att brukaruppgifter i Paraplysystemet hålls aktuella. Det centrala och kostnadsdrivande problemet är bristen på bostäder. Farsta tar också regelbundet upp behovet av

fler bostäder med ansvariga instanser, nu senast i förslagen till remissvar om detaljplanerna för fastigheten Perstorp 1 i Farsta respektive kvarteret Kavringen 1 i Hökarängen.

Frågan har länge engagerat stadsdelsnämnden, inte minst utifrån det faktum att nämnden inte råder över bostadsbyggandet men ändå är den instans som har ansvaret att tillgodose behovet hos enskilda invånare i stadsdelsområdet. Det är också nämnden som får betala de viten som utdöms av förvaltningsrätten när behoven inte kan tillgodoses inom rimlig tid.

Den 17 december 2013 lämnade förvaltningen en detaljerad rapport till nämnden om tillgång och efterfrågan och hur staden arbetar centralt och lokalt för att förmedla och skapa fler bostäder. Förvaltningen beskrev i ärendet hur biståndshandläggare har kontinuerlig kontakt både med den som väntar på bostad och med socialförvaltningens bedömnings- och förmedlingskansli. Med hänsyn till den bristsituation som råder ansåg förvaltningen att kansliets matchnings- och förmedlingsarbete fungerar i stort sett optimalt.

I anslutning till ärendet gjorde nämnden följande uttalande:

Nämnden är /.../ bekymrad över läget, då det finns flera beslutade men inte verkställda insatser i form av boende. Nämnden riskerar därför viten utdömda av förvaltningsrätten. Nämnden understryker vikten av kraftfulla åtgärder för att lösa bostadsproblemen. Det är inte acceptabelt att bostäder beviljas men att de inte kan verkställas då bostäder saknas. Det gäller i flera beslut ungdomar som vill flytta från sina föräldrar för att kunna leva ett mer självständigt liv.

I den senaste kvartalsrapporten till Inspektionen för vård och omsorg, IVO, rapporterar nämnden fyra gynnande beslut om bostad inom LSS-området som inte har kunnat verkställas inom tre månader. Tre av dem har tillkommit sedan förra rapporteringstillfället.

Förvaltningen föreslår att nämnden lägger Stadsrevisionens rapport till handlingarna.

Bilaga

Stadsrevisionens rapport (nr 6, 2015)